

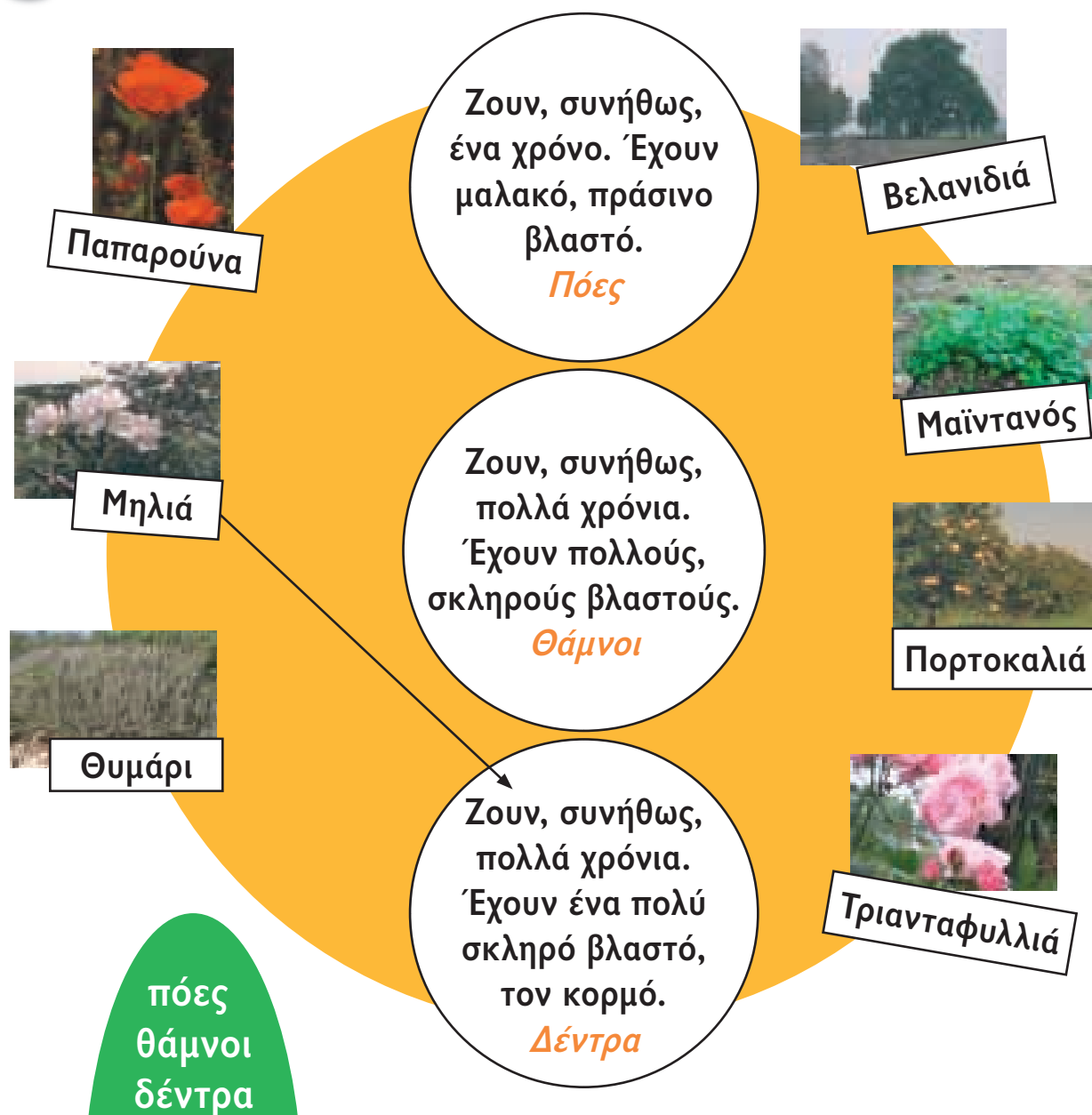
7.2 Είδη φυτών

Όλα τα φυτά δεν είναι ίδια. Έχουν κάποια χαρακτηριστικά που τα κάνουν να διαφέρουν μεταξύ τους. Θα μάθουμε να τα χωρίζουμε σε ομάδες, ανάλογα με το πόσα χρόνια ζουν και πώς είναι ο βλαστός τους, αλλά και το αν ρίχνουν τα φύλλα τους ή τα κρατούν όλο το χρόνο.

Πόες, θάμνοι, δέντρα

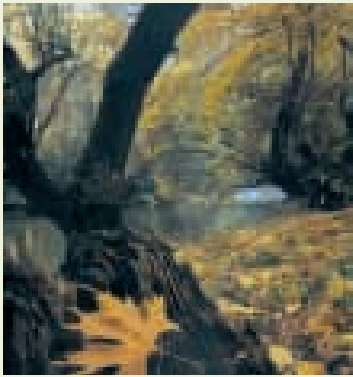
Αντιστοίχισε τα φυτά με την ομάδα στην οποία ανήκουν, ανάλογα με τη διάρκεια της ζωής τους και το είδος του βλαστού τους:

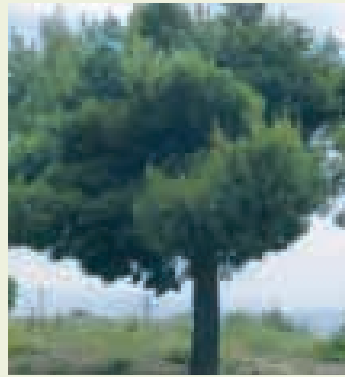

Φυτά φυλλοβόλα και φυτά αειθαλή

Τα φυτά που ζουν πολλά χρόνια χωρίζονται σε **φυλλοβόλα** και **αειθαλή**.

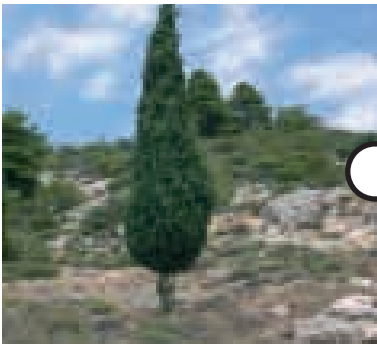
Τα φυτά που ρίχνουν τα φύλλα τους το φθινόπωρο, όπως το πλατάνι, λέγονται **φυλλοβόλα**.

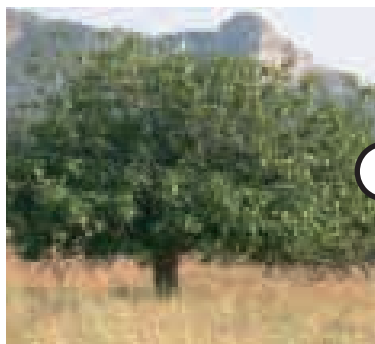
Τα φυτά που έχουν το φύλλωμά τους όλο το χρόνο, όπως το πεύκο, λέγονται **αειθαλή**.

.....
Ποια εποχή νομίζεις ότι φαίνεται στην κάθε φωτογραφία;

Κυπαρίσσι

Συκιά

Αμυγδαλιά

Φοίνικας

Λεύκα

Ελιά

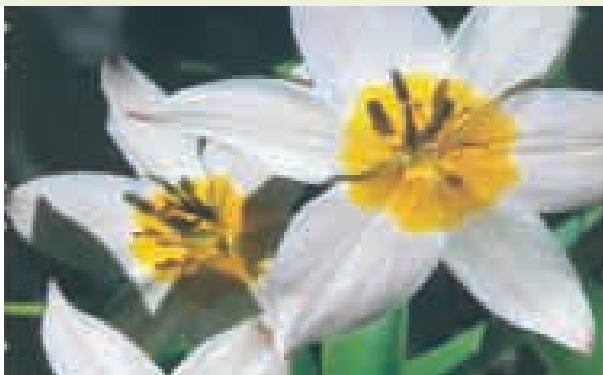
φυλλοβόλα
αειθαλή

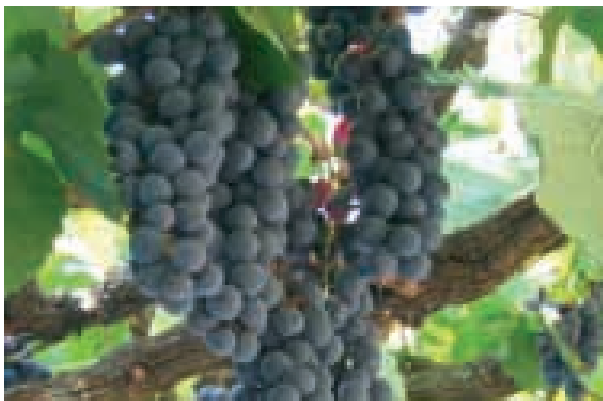
Συμπλήρωσε στο κυκλάκι **Φ** για τα φυλλοβόλα και **A** για τα αειθαλή.

Τίποτα δεν είναι τυχαίο... στα φυτά

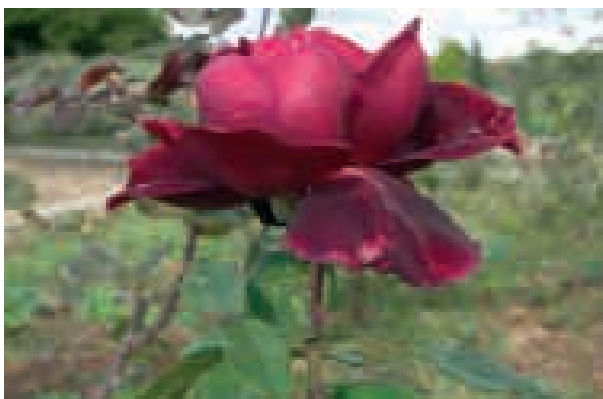
Γιατί τα φυτά έχουν λουλούδια με όμορφα χρώματα και αρώματα; Γιατί κάνουν νόστιμους καρπούς; Τι τα θέλουν άραγε τα αγκάθια; Τίποτα δεν είναι τυχαίο! Τα φυτά βρίσκουν έξυπνους τρόπους για να προστατεύουν τον εαυτό τους, να μεγαλώνουν, να πολλαπλασιάζονται και να προσαρμόζονται στο περιβάλλον.

Πολλά φυτά έχουν πολύχρωμα **λουλούδια** και σκορπούν υπέροχα αρώματα. Έτσι προσελκύουν τα έντομα, που βοηθούν στον **πολλαπλασιασμό** τους.

Μερικά φυτά κάνουν γλυκούς και ζουμερούς **καρπούς**, τα φρούτα, που αρέσουν στα ζώα. Τα ζώα τρώνε τα φρούτα και, μαζί, τους σπόρους που κρύβονται μέσα τους. Τα ζώα μετακινούνται, κι έτσι οι σπόροι μεταφέρονται. Με τα περιττώματα των ζώων πέφτουν στο χώμα και δίνουν καινούρια φυτά.

Η τριανταφυλλιά έχει **αγκάθια**, για να διώχνει μακριά της τα φυτοφάγα ζώα.

Η φραγκοσουκιά αντέχει στην ξηρασία, γιατί αποθηκεύει στο βλαστό της νερό.

Στον κισσό αρέσει να στηρίζεται σε άλλα φυτά. Με τα ριζίδια που βγάζει στους βλαστούς του, σκαρφαλώνει και στα πιο ψηλά δέντρα, για να φτάσει στο φως.

Μπορείτε να βρείτε κι άλλα τέτοια ζευγάρια φυτών – ζώων, με τα ίδια χαρίσματα;

7.3 Τι προσφέρουν τα φυτά

Τα φυτά στη διατροφή μας

Στην κουζίνα μας θα βρεις φυτά κάθε λογής: φρέσκα, ξερά, μαγειρεμένα κι άλλα πολλά καλά κρυμμένα. Μπορείς να τα ανακαλύψεις;

Τους σπόρους του **σιταριού** και άλλων **δημητριακών** τους αλέθουμε και κάνουμε αλεύρι. Με αυτό φτιάχνουμε το ψωμί.

Τα **λαχανικά** τα τρώμε ωμά, σε σαλάτες, ή μαγειρεμένα. Από άλλα τρώμε τα φύλλα (μαρούλι) και από άλλα τις ρίζες (καρότο) ή τους βολβούς (κρεμμύδια). Μπορεί ακόμα να τρώμε τα λουλούδια (κουνουπίδι) και τους καρπούς (φασολάκια).

Φρούτα

Αρωματικά φυτά

Γράφω τρία φυτά από κάθε κατηγορία.

.....

.....

.....

Λαχανικά

Δημητριακά

Ψηροί καρποί

.....

.....

.....

Με τα **αρωματικά φυτά** κάνουμε πιο νόστιμα τα φαγητά μας. Μερικά από αυτά, όπως το χαμομήλι, τα βράζουμε και τα πίνουμε.

Τα **φρούτα** τα τρώμε φρέσκα ή ξερά, αλλά πίνουμε και τους χυμούς τους. Φτιάχνουμε ακόμη με αυτά γλυκά και μαρμελάδες.

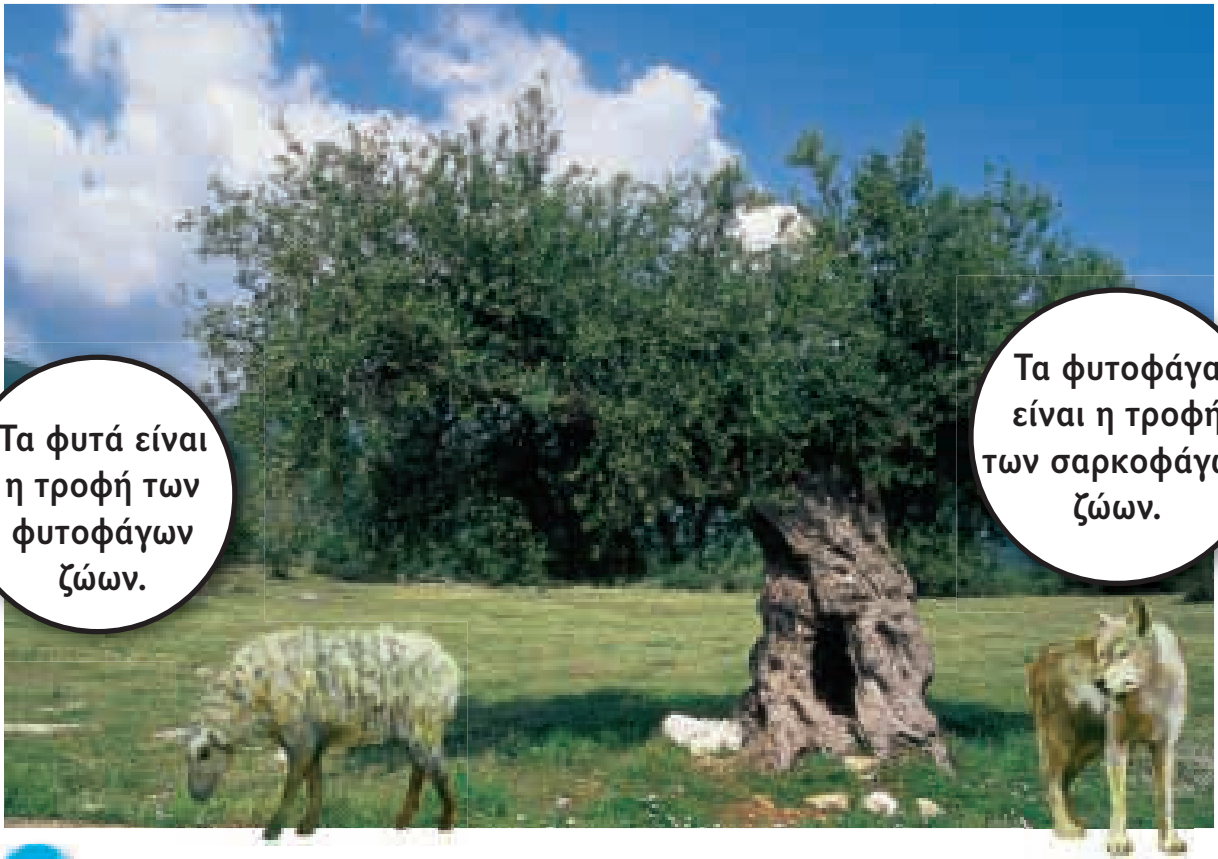
Τα φυτά και τα προϊόντα τους είναι απαραίτητα στη διατροφή μας. Μας χαρίζουν υγεία και ομορφιά.

αρωματικά φυτά δημητριακά
φρούτα λαχανικά ξηροί καρποί

Τα φυτά στηρίζουν τη ζωή

Τα φυτά δίνουν την **τροφή** και το **οξυγόνο** που χρειάζονται όλοι οι οργανισμοί για να ζήσουν. Επίσης, συγκρατούν το χώμα, προσφέρουν καταφύγιο στα ζώα και μας χαρίζουν τη σκιά και τη δροσιά τους. Κι ακόμα, ομορφαίνουν το περιβάλλον.

Τα φυτά είναι η τροφή των φυτοφάγων ζώων.

Τα φυτοφάγα είναι η τροφή των σαρκοφάγων ζώων.

Δείξε με βέλη τι τρώει κάθε ζώο.

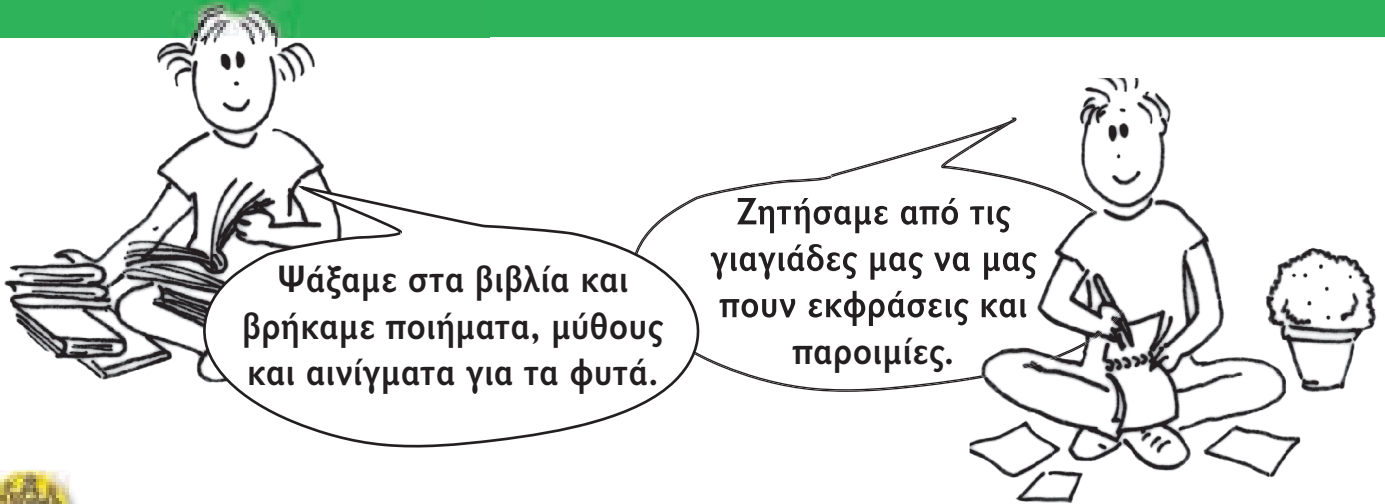
Τι θα γινόταν αν εξαφανίζονταν τα φυτά;

.....

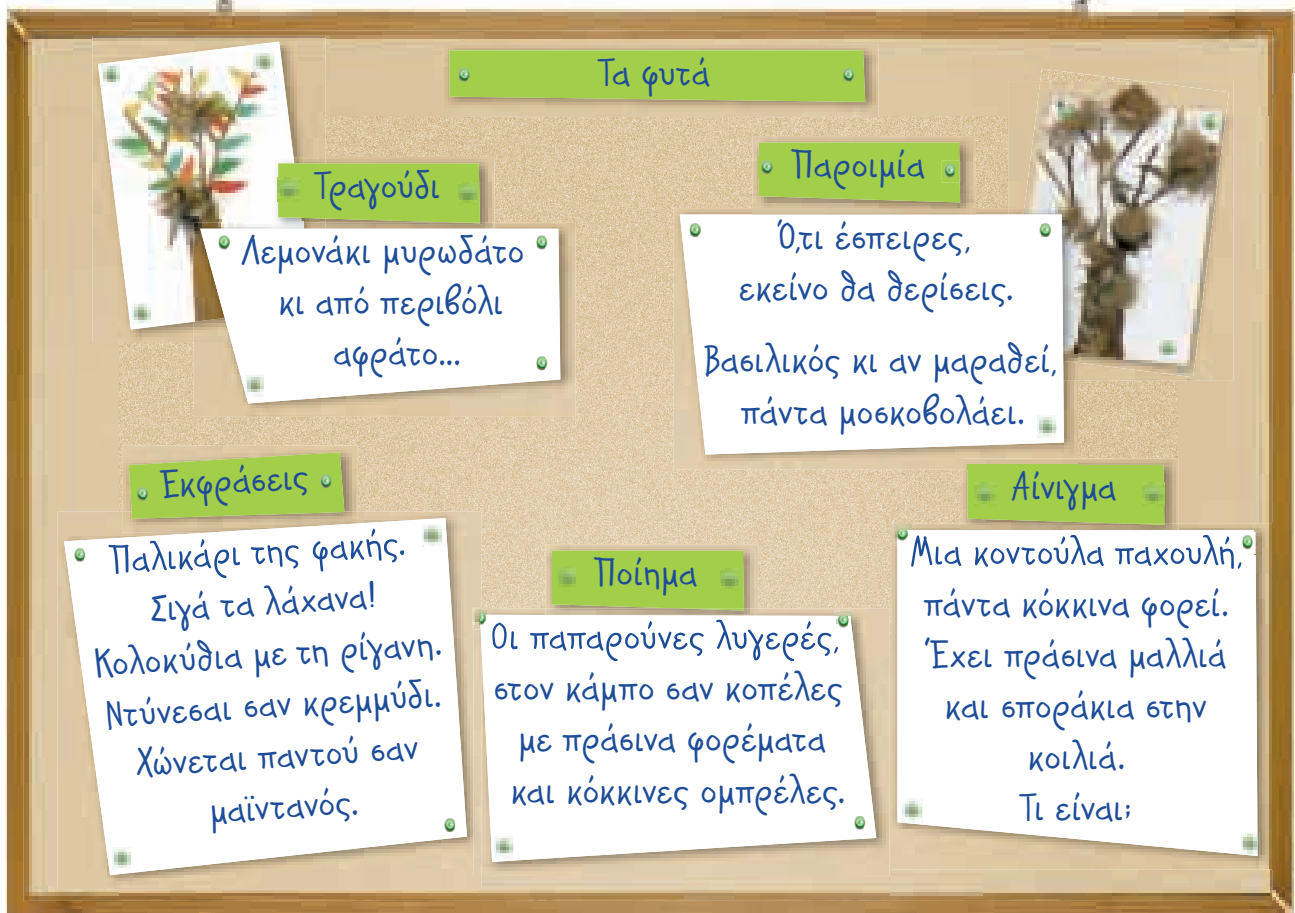
.....

.....

7.4 Με θέμα τα φυτά

Να πώς τα παρουσιάσαμε στην τάξη.

Βρείτε δύο παραμύθια που αναφέρονται σε φυτά. Γράψτε τον τίτλο και το συγγραφέα τους.

Τίτλος: Τίτλος:
Συγγραφέας: Συγγραφέας:

7.5 Τι μάθαμε για τα φυτά

- Τα φυτά έχουν ζωή, όπως και τα ζώα. Για να αναπτυχθούν, χρειάζονται **αέρα**, **ήλιο**, **χώμα** και **νερό**. Φτιάχνουν μόνα τους την τροφή τους.
- Τα φυτά γεννιούνται, τρώνε, μεγαλώνουν, πολλαπλασιάζονται και πεθαίνουν. Ανάλογα με τη διάρκεια της ζωής τους και το είδος του βλαστού τους χωρίζονται σε **πόες**, **θάμνους** και **δέντρα**. Επίσης, άλλα φυτά είναι φυλλοβόλα και άλλα αειθαλή.
- Τα φυτά χρησιμοποιούν «έξυπνους» τρόπους για να τραφούν, να προφυλαχτούν από τους εχθρούς τους, να πολλαπλασιαστούν. Προσαρμόζονται, δηλαδή, στο περιβάλλον.
- Βασικό μέρος της **διατροφής** των ανθρώπων είναι τα φυτά και τα προϊόντα τους. Τα **λαχανικά**, τα **φρούτα**, τα **δημητριακά**, το **λάδι** και οι **ξηροί καρποί** μάς κάνουν γερούς και δυνατούς.
- Τα φυτά δίνουν την τροφή και το οξυγόνο που χρειάζονται όλοι οι οργανισμοί για να ζήσουν. Τα φυτά στηρίζουν και ομορφαίνουν τη ζωή.

Μάθαμε πολλά για τα φυτά και τα ζώα.

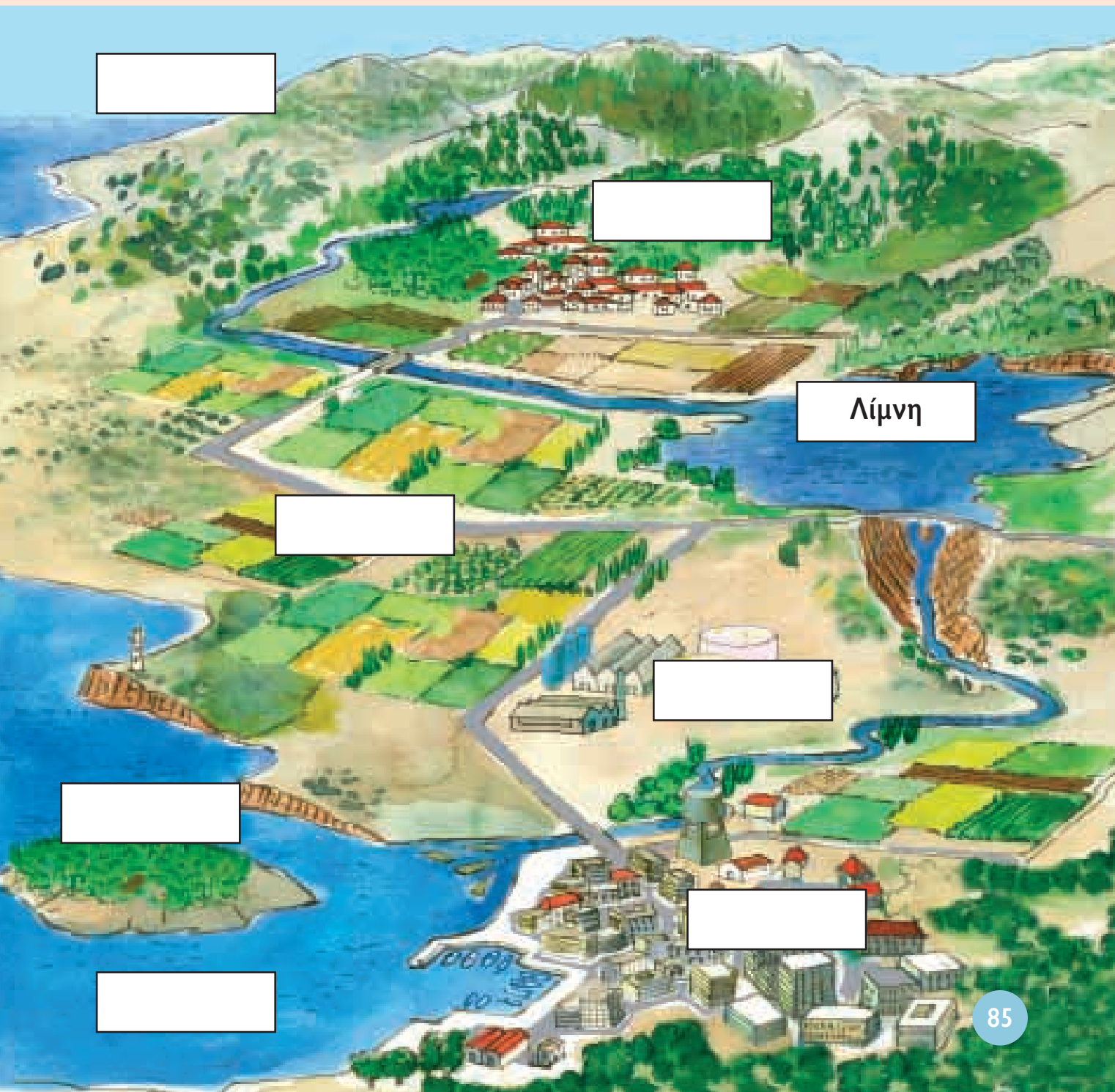
Πάμε τώρα να εξερευνήσουμε ποια συναντάμε σε κάθε τόπο.

Η Ελλάδα είναι μια όμορφη χώρα, που συνδυάζει πολλά διαφορετικά τοπία. Αλλού υψώνονται βουνά, αλλού απλώνονται πεδιάδες. Ποτάμια τη διασχίζουν και χύνονται στη γαλάζια θάλασσα, που είναι σπαρμένη με δεκάδες νησιά. Σε όλους τους τόπους συναντάμε διάφορα είδη ζώων και φυτών, καθώς και ανθρώπους με διαφορετικές ασχολίες.

Συμπλήρωσε στην εικόνα τις λέξεις που ταιριάζουν (βουνό, ποτάμι, θάλασσα, χωριό, πόλη, πεδιάδα, νησί).

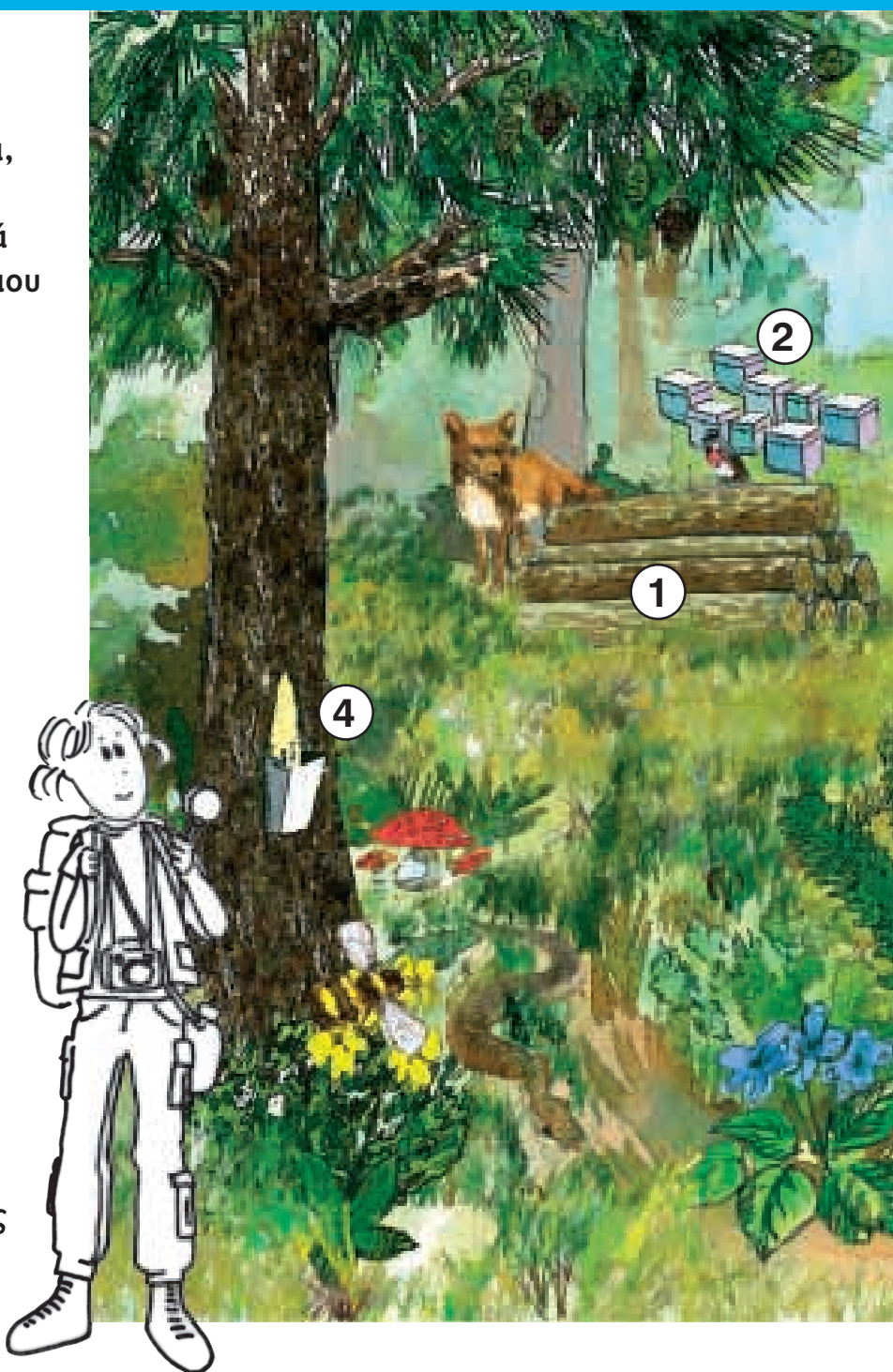
8.1 Μια εκδρομή στο βουνό

Η εκδρομή μας στο βουνό ήταν υπέροχη. Πήραμε το μονοπάτι ήσυχα ήσυχα και, σε λίγο, χωθήκαμε σε ένα δάσος με μεγάλα και ψηλά δέντρα. Οι ακτίνες του ήλιου μάς χάιδευαν πότε πότε μέσα από τις φυλλωσιές.

Συναντήσαμε βελανιδιές, καστανιές, πουρνάρια και άλλα πολλά δέντρα και θάμνους. Μαζέψαμε πεσμένους καρπούς και φύλλα, σε διάφορα χρώματα και σχήματα.

Παρατηρήσαμε

πατημασιές ζώων αλλά και τρύπες στο χώμα, που ήταν φωλιές. Τα ζώα που τρέχουν γρήγορα, όπως οι λαγοί και τα ελάφια, υποθέσαμε πως κρύφτηκαν βαθιά μέσα στο δάσος, μόλις μας άκουσαν. Είδαμε όμως μια χελώνα, σαύρες και μυρμήγκια. Κι ακόμα, είδαμε αράχνες να υφαίνουν τους ιστούς τους.

Συζητήστε:

- Ποιους άλλους ανθρώπους θα μπορούσαν να έχουν συναντήσει τα παιδιά στο δάσος; Ποιες θα ήταν οι ασχολίες τους; Οι αριθμοί στην εικόνα θα σε βοηθήσουν να μαντέψεις μερικές από αυτές.

Κάτω από τα πόδια μας έτριζαν τα ξεραμένα φύλλα. Ανάμεσά τους **ανακαλύψαμε** μανιτάρια. Δεν τα αγγίξαμε, όμως, γιατί μπορεί να ήταν δηλητηριώδη.

Πουλιά πετούσαν ανάμεσα στα κλαδιά των δέντρων και κελαηδούσαν. Προσπαθήσαμε να βρούμε το δρυοκολάπτη που χτυπούσε ρυθμικά με το ράμφος του τον κορμό ενός δέντρου.

Στο ξέφωτο συναντήσαμε ένα πυροσβεστικό όχημα και τους δασοπυροσβέστες που έκαναν περιπολία. Μας ενημέρωσαν για τους κινδύνους από τις πυρκαγιές και τους **κανόνες** που πρέπει να τηρούν όσοι επισκέπτονται το δάσος.

βουνό δάσος
πυρκαγιά
δασοπυροσβέστης

- Διάγραψε ό,τι δε συναντάς στο δάσος.

αρκούδα ξιφίας κουκουβάγια οδοκαθαριστής ορειβάτης έλατο βαρκάρης λύκος φτέρη φύκια

- Από τι θα κινδύνευες, αν ήσουν: δέντρο / πουλί / λουλούδι;

8.2 Τα ποτάμια και οι λίμνες

Τα ποτάμια ξεκινούν από τις πηγές, δηλαδή τα σημεία απ' όπου αναβλύζει το νερό μέσα από τη γη. Μέσα τους κυλούν ακόμα τα νερά της βροχής και τα χιόνια που λιώνουν. Τα ποτάμια τρέχουν, άλλοτε ορμητικά και άλλοτε σιγανά, να συναντήσουν τη θάλασσα.

καλαμιές

πελεκάνοι

Κλείσε τα μάτια σου και φαντάσου ότι είσαι στις όχθες ενός ποταμού ή μιας λίμνης. Τι ήχους ακούς; Τι χρώματα βλέπεις γύρω σου;

Οι λίμνες είναι βαθιές λεκάνες της γης γεμάτες νερό που φέρνει η βροχή ή τα ποτάμια.

Λίμνη Πλαστήρα

Στην πατρίδα μας κάποιες πόλεις και χωριά έχουν χτιστεί κοντά σε ποτάμια και λίμνες.

- Έχετε επισκεφτεί κάποια από αυτά;
- Για ποιο λόγο οι άνθρωποι διάλεξαν να ζήσουν κοντά σε ποτάμια ή λίμνες;
- Σκεφτείτε τι άλλο μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι στα ποτάμια και στις λίμνες.

ψάρεμα

κωπηλασία

ποτάμι πηγές
λίμνη λεκάνη

8.3 Μια θάλασσα πλατιά

Η θάλασσα, όσο πιο βαθιά πηγαίνουμε, τόσο πιο κρύα και σκοτεινή γίνεται.

- Σε τι διαφέρει το νερό της θάλασσας από το νερό των λιμνών και των ποταμών;
- Ποια ζώα ζουν μέσα ή κοντά στη θάλασσα;
- Με τι τρέφονται τα ζώα της θάλασσας;
- Τι κάνουν οι άνθρωποι στη θάλασσα; Οι αριθμοί στην εικόνα θα σε βοηθήσουν να το μαντέψεις. Τι άλλο μπορούν να κάνουν;
- Από τι μπορεί να κινδυνεύει η θάλασσα;

Η θάλασσα έχει οξυγόνο, που το παράγουν φυτά, όπως τα φύκια.